١٢٧٨ – ՀԵՎՎԱԼ – ١٣–ԱԼԱԹՈՒՐԹ

ՃՆՈՒՆՃՈՒ–ՍԵՆԷ ՆՈՒՄԵՐՈ–441–ՃՈՒՄԱՆ ԷՐԹԷՍԻ–31– ՄԱՐԹ – 1862

ԱԱՖՐԱՆԿԱ–12– ԱՊՐԻԼ– 1862

ՄԷՃՄՈՒԱԼՑԸ

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իշխող Արքեպիսկոպոսը Հայաստանի, հեր հանիթա Ճումաա Էրթեսի կիւնէրի տաղթ ըլաճագ տրը։

Սէնէսի բէշին օլարագ • Դայիմէ	150	ղուրուշ։
Ամիսը պալաղը քէղալիք „	80	„
Իւչ այսրաղը քէղալիք „	40	„
Վէ պիր նուսխէսու	3 1/2	

Տարբաբար իշխեն պէհէր նուսխէսունա փոսթ ախրանէ նիզամը մուճիպինէ իւճրէթի ալընաճաղը խրատէթէն պէյտան օրուենուբ։

Իլանաթը պէհէր սըրասը պիր տէֆտէրագ 5 ղրշ։
Իքի տէֆտ իշխեն պէհէր տէֆտէրնա . . 2 „
Իւչ տէֆտ իշխեն պէհէր տէֆտէրնա . . 1 1/2 „
Իւչ տէֆտատան զիատէ օլան։ վէ զայէթ ուզուն իլանաթի իշխեն այրընա բապարըլագ օլուենուբ։
Տարբատան կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթըն բասմա մէսարիֆէրի։ կէ օնտէրէնէրին իւզէրինէ օլուուզա պու մուհալրէ պէյտան օլուենուբ։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷՔ ՄԷՎԱՏԸ ԵՎ ՆԱՓՈՒԱՅԸ ՍԱՅՅԻՐԻՅԷ ՄԻՒՐԹԱԼԻՍԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ ՄԱՐԹ 31

Կէօրէ–էան վէ բ–ոոոմ իմպէրէ ոմ–մէյէի ԲԷրֆէնդան էլանը ըէսի տէր։

Ամէնալրի մահրուսէի ձէնապը միւլիւքանէնին, հեր նէրէ սիւռէ օլուր իսէ օրուն, եէրլի մահսուլու օլան տուխանալարըն հեր ձինսի, սիկարա իլէ էնֆիէնին իմալ վէ ֆիրուխլթի սէրսէհլէթի, պէր վէճհը ինհիսար ճանիպի միրլէ սիա իսէ սէ, իշտու սէրսահլէթի խաղինէի ձէլիլէ պէտէլ մինասիպ իմսալը իլէ, վէ պաղը շէրաիթի մանասա սէ իլէ իլմիղամ սուրէթինէ սէրէօհառ խիմէք խալէէնէրը զուհուր իսէր իսէ, պիւ միւզայէսէ իւզէրինէ մէգարրիւր ի–սէճէք թալիպինէ իհսանի տախի մուգարրար օլաճաղընուան, պունա բաղլը օլանլար նէ սիւրիս շէրաիթ իլէ բաղպէթ իսէճէքլէրինէ տայիր, օյան թէէքլիֆլէրինի իշտու թարիխի իրանան եիրմի պիր կիւնէ գասար, Տէրասատէթ կէօմրիք էմանէթի տայիրէսինէ պուլունան, բուսուսմաթ մէճլիսինէ թահրիրէն կէթիրիւպ վէրմէէրի իգթիզա իսէճէյի, վէ զիբբ օլուենան միւզայէսէնին իճրասընուան, թէպասայը տէվլէթը Ամլէտէն օրմագ իւզրէ, գալի քէֆիլէր կէօսթէրէճէք, թէպասայը էճնէպիսէնին տախի բէյրէրի գասուլ իսիլէճէյի, վէ «էրվէճհը մուգարրէր մէճլիսի մէզքիր բէ թահրիրէն կէօթիւրիւլուպ վէրիլէճէք թէքլիֆլէր, մէմալիքի մահրուսէի Շահանէնին պաշգա պաշգա ագասը իշխեն գազուլ օլունմայաճաղընուան, շէրաիթ վէ թէքլիֆաթը մէզքիւրէ եէսը վահիա ուսուլի վէճհ իլէ, մէմալիքի մէզքիւրէնին հեր պիր թէրաֆընը թօքսան իլմիղամընը միւթէզամին օրմասը լազըմ կէլէճէյի, վէ սալիֆ իւլ պէյան միւզայէսէնին վուգուի շէրաիթ վէ թէքլիֆաթը միւթէգասիմէնին պագուլինէն սոզրա օրաճաղը, ճիւմլէնին մասլիսիս օրմագ իշխեն պէյան վէ իրանը քէյֆիյէթէ իպթիասը գրընմըշ տրը։

Իմիգրաղ մաքէլէ։

Ինկիլիզ զազէթալէրի, իսթիգրաղ հագգընուա հալա զայրէթը իսթիհսանէնէ տուր օրմամագտա տրը. լար վէ ճիւմլէսի պիրտէն իսթիգրաղն շարթլարընը տէրճ իթմիշլէրտիր։ Պու շարթլարտան ասնաչընի շուտուր քի, տէվլէթը Ամլէտէն քէսաֆէյի վարիսաթը պու իսթիգրաղն ֆայիտէնէ վէ թէտիյէսինէ գարշընընդ վէ էմնիյէթ թութուրմուշ տուր։ Անգլիր զազէթալէրին բուխաթը իլէ պիրտէ պիր հիսապ կէօրէլիմ։

Տէվլէթը Ամլէտէն սէնէվի վարիսաթը օն իւչ միլիոն լիրա տրը. իսթիգրաղ իսէ սէքիզ միլիոն լիրա։ Պու սէքիզ միլիոն լիրայա պէտէլ Ինկիլիզէր նագտէն պէշ պուչուգ միլիոն սայաճագլար տրը, վէ Թայմզ զազէթասընին հիսապընա նազարէն պարագլարը եիւզտէ տրթը ֆայիտ, եիւզտէ օն պիր օլաճագ տրը. շիւնքի եիւզ եէրինէ տրթմըշ սէքիզ միլիոնէն, տէյիլ եիւզտէ, իլա տրթմըշ սէրիզ տրթը ֆայիտ տրաճագլար տրը։ Պու իսթիգրաղ եիրմի տէսրիթ պուչուգ սէնէտէ էսասէնէճէրինատէն Ինկիլիզէր վէրտիքլէրի պէշ պուչուգ միլիոն լիրասընին անասրը տրը։ Ամէրիգատան ժամանա պիր 11 միլիոն լիրա տախի ֆայիտ տրաճագլար տրը, վէ պու տէմէք օյուր քի տէվլէթէ եախսա մանլիյ իսաղինէսինէ պիր օն տրթը միլիոն լիրա գասար շէյ գրէտիթա իմմիշէր տիր, չիւնքի պիր ասամ պիր ասամա եիրմի պէշ սէնէ իշխեն մէսելա օն պին զուրուշ էօտիսինա վէրիր իսէ, էմմոյի իմթիսար տէյիլ օն պին, իլա էլլի պին տրթմըշ պին զուրուշ շուգ իմթիսարտրը. չիւնքի օն պին զուրուշ եիրմի տէսրիթ սէնէտէ ֆայիտի իլէ պէրապէր, գլրդ էլլի վէ տրթմըշ պին զուրուշ օլապիլիր։ Իմտի իմուիմալմ քի Ինկիլիզէր տախի իսաղինէյէ օն տրթը միլիոն լիրա իմթիսար իմթիսարտր տիր, լաքին պագտամ նէ էմնիյէթէ։ Իվվէլա տէվլէթը Ամլէտէնին քէսաֆէյի վարիսաթընը պու ճարշընընդ ժարուրատ պիր գարշընընդ ժուսթմուշտուր տրը, վէ նասրը քի տէտիք տէվլէթին շիմտիքի վարիսաթը օն իւչ միլիոն լիրա օլաճագտան, պու հիսապ իւզրէ տէվլէթին եիրմի տէսրիթ սէնէտէ էսասէ ձէմանտան օն տրթը միլիոն լիրա գասար շէյ։ լաքին թիւթիւնիւն, թուզտան, վարագայը սահիհնին վէ բահէնթանին վարիսաթը, պիր միլիոն, սէքիզ եիւզ սէքսէն իւչ պին իքի եիւզ եիրմի միլիոն լիրա։ իմտի օն տրթը միլիոն իմթիսարա գարշը իւչ եիւզ օն իքի միլիոն լիրա էմնիյէթ։ Պու էմնիյէթ քէք չօգ օլաճագտան, Ինկիլիզէր պու վարիսաթատան պիր պաշ բարչա շէյ սէչիպ, եարընընդօնլարը իսթիգրաղան ֆայիտ վէ թէտիյէսինէ թախսիս իմթիրիմիշէր տիր։ Եանի, թիւթիւն, թուզ, վարագայը սահիհնէ վէ բահէնթա բուսուսմաթլարընը էմնիյէթ ախիր իմթիքլէրինատ, եինէ տրթմըշ օն տրթը միլիոն լիրայա գարշը քէնարինէ էլլի միլիոն լիրտրգ պիր էմնիյէթ վէրիրմիշ օլաճագ տրը։

Լաքին նասրը քի տէտիք, հինի քի եիւզ եէրինէ տրթմըշ սէքիզ վէրտիքլէրինատէն, տէյիլ եիւզտէ, իլա տրթմըշ սէրիզ տրթը ֆայիտ տրաճագլար տրը։ Պու իսթիգրաղ եիրմի տէսրիթ պուչուգ սէնէտէ էսասէնէճէրինատէն Ինկիլիզէր վէրտիքլէրի պէշ պուչուգ միլիոն լիրասընին անասրը տրը։ Ամէրիգատան ժամանա պիր 11 միլիոն լիրա տախի ֆայիտ տրաճագլար տրը, վէ պու տէմէք օյուր քի տէվլէթէ եախսա մանլիյ իսաղինէսինէ պիր օն տրթը միլիոն լիրա գասար շէյ գրէտիթա իմմիշէր տիր, չիւնքի պիր ասամ պիր ասամա եիրմի պէշ սէնէ իշխեն մէսելա օն պին զուրուշ էօտիսինա վէրիր իսէ, էմմոյի իմթիսար տէյիլ օն պին, իլա էլլի պին տրթմըշ պին զուրուշ շուգ իմթիսարտրը. չիւնքի օն պին զուրուշ եիրմի տէսրիթ սէնէտէ ֆայիտի իլէ պէրապէր, գլրդ էլլի վէ տրթմըշ պին զուրուշ օլապիլիր։ Իմտի իմուիմալմ քի Ինկիլիզէր տախի իսաղինէյէ օն տրթը միլիոն լիրա իմթիսար իմթիսարտր տիր, լաքին պագտամ նէ էմնիյէթէ։ Իվվէլա տէվլէթը Ամլէտէնին քէսաֆէյի վարիսաթընը պու ճարշընընդ ժարուրատ պիր գարշընընդ ժուսթմուշտուր տրը, վէ նասրը քի տէտիք տէվլէթին շիմտիքի վարիսաթը օն իւչ միլիոն լիրա օլաճագտան, պու հիսապ իւզրէ տէվլէթին եիրմի տէսրիթ սէնէտէ էսասէ ձէմանտան օն տրթը միլիոն լիրա գասար շէյ։ լաքին թիւթիւնիւն, թուզտան, վարագայը սահիհնին վէ բահէնթանին վարիսաթը, պիր միլիոն, սէքիզ եիւզ սէքսէն իւչ պին իքի եիւզ եիրմի միլիոն լիրա իմթիսինատէն, պու տախի եիրմի տէսրիթ պուչուգ սէնէտէ էսէլի միլիոն լիրայա եագընը շէյ իսէ, տիմէք քի, Ինկիլիզէր տէվլէթին քէսաֆէյի վարիսաթընատան սարֆը նազար իսիպ, պէր վէճհը պալա եալընընդ թիւթիւն, թուզ, վարագայը սահիհնէ վէ բահէնթա բուսուսմաթլարընը էմնիյէթ ախիր իմթիքլէրինատ, եինէ ալաճագլարը օն տրթը միլիոն լիրայա գարշը քէնարինէ էլլի միլիոն լիրալրգ պիր էմնիյէթ վէրիրմիշ օլաճագ տրը։

Լաքին նասրը քի տէտիք, հինի հաճէթատ տէվլէթին քէսաֆէյի վարիսաթը պու իսթիգրաղա էմնիյէթ ալընմըշ օլուուզընատան, տարը տահիհի պու տուր քի։ Ինկիլիզէր ալաճագլարը օն տրթը միլիոն լիրայա պէտէլ, իւչ եիւզ օն իքի միլիոն լիրա էմնիյէթ պուլմուշտուր տրը, եանի ագալի եիրմի գաթ էմնիյէթ։

Պու գասատ էմնիյէթատէն սոզրա, տէվլէթի մէտհ իթմէք, տէվլէթէ պիր մինիէթ սայրըսմազ, լաքին նասրը քի քէնարլէրինատէն պաղը զաղէթալէր տախի շահատէթ իսէր, Ինկիլիզէր քէնարլէրինէ քեարը պիր ախզուլիթա պուլմուշտուր տրը, վէ խիւլասասը պու տուր։ Պու անէտէք հիչ պիր տէվլէթ պու գասատ էմնիյէթէ իսթիգրաղ իսէմէմիշ օլաուզընատան, Ինկիլիզէր տէվլէթը Ամլէյտէ պու գասատ էմնիյէթ պուլ տուգտա, էյէր թամահ օլմասա, պու ագճէյի եիւզտէ իւչ վէ իքի ֆայզզա տախի վէրմէլի խիլէր, վէ եախսա եիւզտէ ալթը ֆայզզ գարարլաշմըշ իսէ, եիւզտէ տէյիլ ալթմըշ սէքիզ, իլա եիւզ, եիւզ օն վէ եիւզ եիրմի սայմալը խիլէր։ Ինկիլիզէր իսէ, հէմ պու ֆիյաթատան ագճէ վէրիպ, հէմ տէ պու գասատ էմնիյէթ ալընը, պունատա գանատէթ իթմէյէրէք, իսթիգրաղն եօլընատա սարֆ օլունմասընա տրգգատ իթմէք սէլահիյէթինի տա. խի էանիմիշէր տիր. պու տա պաշգա։

Պու հիսապլարընը քեաֆֆէսինատէն շունու աղնատմագ խսթէրիզ քի, պու իսթիգրաղ հէր նէ գասատ տէվլէթէ պիր մուալէնէթ նէվնատէն իսէ Ինկիլիզէր իշխեն տախի զայէթ սաղ վէ քեարը պիր ախզուլիթա տրը, վէ թէչէքքիւր սրրասընա կէչմիքատ, տէյիլ տէվլէթ Ինկիլիզէրէ, իլա Ինկիլիզէր տէվլէթէ թէչէք քիւր իմմէլի տիրլէր քի, վերարքէրի պէշ պուչուգ միլիոն եէրինէ սաղլամ սաղլամ օն ալթը միլիոն լիրա ալաճագլար տրը։

Իսթիգրաղն հիսէլէրի շու շարթ իլէ սամթրա չզգարըմըշ տրը։

5, Եիւզտէ պէշ, հիսէ մանթլուպ օլուենատուզու էսնատէ.
15, Եիւզտէ սէքիզ, հիսէ վարագալարը թէվզի օլուենուգտա.
10, Մայիսին 15 ինտէ. 1862.
10, Յունիսին պիրինտէ. ալթը այլագ եիւզտէ իւչ ֆայիզ թէնզիլ օլուենարագ.
10, Օգոստոսէր պիրինտէ.
10, Նոյեմբեր պիրինտէ.
8, Յունվար 1 ինտէ. քէզայիք ալթը այլագ եիւզտէ իւչ ֆայիզի թէնզիլ օլուենարագ։

68

Հիսէլէրի բէշինէն էտա իսէն օլուուզու հալտէ, ագճէյի վէրտիքի կիւնատէն եիւզտէ ալթը ֆայիզէ իսթիգագը օլաճագ տրը։

Պու հիսապա նազարէն, իսթիգրաղ 1863 սէնէսի, Յունուարըն 1 ինտէ թէքմիլ օլաճագ տրը, լաքին պու սա տէմէք տէյիլ տիր քի, իսաղինէ օ վագըթատաք պու ագճէյէ պէքլէյէճէք տիր։ Պէօյլէ պիր իսթիգրաղ գարարլաշտըղը կիպի, իսաղինէ եիւզտէ պիր վէ եա պիր պուչուգ իքի զայպ իսէրէք իսթէտիի վագրթի պու ագճէյի թէքմիլէն պանգալարատան ալապիլիր։

Լէհնի իսթիգրաղ իշխեն Ինկիլիզ թէրաֆընատան գամիսէր նատպ օլուենան Լ օրտ Հօպարթ պու կիւն, եանի պու ճիւմա իրթէսի կիւնիւ Լ օնարատան պէրլէնիրմէքտէ տիր, վէ կէլմիյի կիպի, կէչէն Ամէճմուատա պէյան իմթիսիմիզ գամիսիսիօնուն թէչքիլինէ տախի մուպաչէրէթ օլուենաճագ տրը։

Ֆրանսըզ թէրաֆընատան տախի մախսուսէն պիր գամիսէր նատպ օլուենաճաղընատան, խազային գամիսիսիօնունա մէմուր Արքի տը Լէօք, պու գամիսէրլէյէ տախի թային օլուենաճագ տրը տէնիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԵՃՆԵՊԻՑԷ

ԻՆԿԻԼԹԵՐՐԱ։ Խայը սէնէլէրատէն պէրիւ պէօյլէ պիր կէվշէք Ինարլամէնթ մէճլիսի կէօրիւլմէմիշ տիր. կէվշէք տիմէքլէ շունու աղնարըզ քի, Ինարլամէնթատէ միւզաքէրէյէ շայեան հիչ պիր միւհիմ մասատ եօգ տուր։

Լէհ մասատէսի վիւքէլայա սիմալ օլուենուգտա, Լ օրտ Ռուսէլ ճէվապ վէրմիշ վէ տէմիշ տիր քի, Ինկիլիզ տէվլէթի Լէհ մասատէսինէ միւտա խիլէ իսէ մէյէճէք տիր. ֆագատ Ռուսիատան ալընան պաղը մուհիմ հավատիսլէրէ նազարէն, էյիտէն աղնաշըմըշ տրը քի, Լէհին շու հալի մուվագգաթ օլուպ, Լէհէ պէօյիւք իմթիազատ վէ մուաֆիյաթլար վէրիլէճէք տիր։

Գրալիչա հաղէթլէրի, զէվճինին վէֆատընատան պէրիւ իլք տէֆտ օլարագ սէրայընընդ քիլիսէսինէ էնմիշ տիր։

Միւթէվէֆտ Ռէնա Ալպէրթ իւչիւն, միլէթ թարաֆընատան նատպ օլունաճագ տիքիլ թաշա շիմոնիէտէք գլրդ իքի պին լիրա թօվանմըշ տրը։ Տիւք Տարկայլն թաշ օճագլարընատա եիւզ օն իքի Ինկիլիզ գասէմ պէյանատա, եանի պիզիմ մէյմար արշընը իլէ գլրդ պէշ արշընն եիւքսէքլէնինատ պիր բարչա կրանիթ թաշ պուլունուպ միւթէվէֆանընն շէրէֆինէ պու թաշ տիքիլէճէք տիր։

ՖՐԱՆՍԱ։ Ֆրանսատան վաճիպիւլ իթինա պիր հավատիս եօգ տուր։ Լավալէթին Ռարիսէ ավէթինէ կէօնակէօն մանալէր վէրիլմէքտէ իսէ տէ, հէնիւզ ըէսմի սիւրէթատ պիր շէյ աղնաշըմամըշ տրը։

Իմբէրատոր իլէ Ամնատօ վէ Ֆավանին մէճլիսի կէրէյի կիպի իմմիպաճ իթմիշ տիր, Իմբէրատոր Ռքսբօվիսան վագթը Ինկիլթէրրայա վիզիթա վիրէճէք տիր, վէ պու վիզիթանընն քէմալը տարատթ վէ հաշմէթլէ օրմասը իչիւն պէրատէր պիր մունթազամ տա-

նանման տախի ալաձագ տալը տէնիր։ Պաղը զաղէթալէր տախի, Իմբէրաթորուն Ի ծնոբայա կիսէ ձէյինէ չիսգէ կէտաթէրիրէր։

ՐՈՒՍԻԱ։ Իրէնս Ավիսթօրօլաք Միրսքի, Զէրբէս մէմալքէնին Շարգ թէրաքինտա պիր ֆիւթուհ հաթա մաղհար օրուպ, Շէյխ Հուման նամ քիմէսնէյի եէսիր ալմըշ տըր։ Շէյխ շամիսէն ուօղլա, պու իսիշ Ռէսպէլիէրին ըէխի, Ռուսլար էլի պէն ասքէրլէ Զէրբէսին պու գըթաալնը իհտաթէ խուրպ, պու զաթը տախի եէսիր ալսպիմիշէր տիր, լաքին պու խուսուս զնասէ Շէյխը մուսմայիլէյին գարտաշընէն իսլանէթինէ համ օրունուր նիշէ քիմ Ռուսլարըն չէ ճասաթընա։

Տէնիր քի Ռուսլար ադէմ գուվվէթի իլէ պու զաթը իղֆալ իթմիշլէր, քէզաղնը, Լատիպ Ալթա պէյ, Պոյատնկուր վէ Մուբատ պէյլէրի։

ԲՐՈՒՍԻԱ։ Գէոմիթրիէ-սիծնէլ եանի մէշրութ եախոտա ռահմանդրական թաս պիր օրուման հիւքիւմէթլէրէս, հէմ ահալիսէ վէ հէմսէ գրալա եախոտա հիւքմարա պաշդա պաշդա հուգուգ վէ սէլահիյէթլէր վէրիլմէսին. ան պու իքի հիւքիւմէթին եանի ահալի իլէ հիւքմարըն թէքմիլէն պիր պիրի իլէ իմիթլաճ իթմէսի հէնիզ հիշ պիր եէրտէ թէմամը իլէ մէշհուտ օլմամըշ տըր։

Ֆրանսատա վէ մահալը սայրսէսէ սէֆտա սէֆտա պուռնան նումունէլէրի կէօրիւրիւ, վէ կեահ ահալի զալիպ կէլիպ, հիւքմարլար այագ ալմընա կիմսէ, վէ կեահ հիւքմարլար զալիպ կէլիպ ահալիսէր շէնէնսի։ Վէ վագտա թէվարիսի ձիհանէ տըգգամթ իսէնէր աշքէտար կէօրիւրէր քի, պիր վիլքսէտ իքի հիւքիւմէթ պիրլիքտէ չօգ վագըթ իմիթլաճ իսէմէզ, վէ եա պիրի վէ եատտա օ պիրի մութլագա զալէպ իսէմէք տիր։

Շիմտի սրա Իրուսիայա կէլիմ։ Շիմտիքի Իրուսիա գրալը Կուեօմ Ալուի, իքի սէնէ տիր թախթա չըգալը, թաճ իւ թախթընին հուգուգունա զնյատէ սահիպ օլտուզունտան, ահալի իլէ հիւքիւմէթ պէյնինտէ պէօյիւք իմիթլաճընըզ հասըլ օլմուշ տուր։ Պիր գաչ տէֆտա վիւքէլա թէպտիլ օլտուգտան սոնրա նինայէթ միլէթ մէճլիսի տախի տաղթըլըպ, էէնի ինթիխապլար ոբրարբ՝ օլունմուշ տուր։ Շիմտի քի վիւքէլանին տախի մէսնէտտէ գալըպ գալմայաճաղը հէնիզ մալիւմ մէյիլ իսէտէ, պու վիւքէլա թարտֆինտան նէշր օլունան պիր նամէյը ուսմուսի, տըգգամթէ շայան տըր։

Պու նամէտէ Իրուսիա վիւքէլասը տէր քի, ինթիխապ սէրպէսթ տիր վէ միլէթ մուրախասլարընը հուգուգունա թայէթ օլունաճագ տըր. լաքին պունուն իլէ պէրտպէր շունուտա պէյան իտէր քի հիւքմարընն հուգուգու տախի մուհաֆազա օլունաճագ տըր, վէ պըրտըրմայաճագ տըր քի գրալ հիւքիւմէթինին գուվվէթինէ տախի պիր սէկիթ կէլսին, զիրա Իրուսիանըն ադամէթ վէ սասէթի պունուն իւզէրինտէ տիր, վէ տէյիլ բարլամէնթ ուսուլինէ թաղի զանն օլունան պիր հիւքիւմէթտէ։

Պու պատոէ Խարիսին Իրէս զաղէթասը շուտ միւթալասը իսէր։

«Իրուսիատա թաճ հուգուգու իլէ ահալի հուգուգու, այնը 1830 սա Ֆրանսատա վագի օլտուզու միսիլ իւ, պաշդա պիր սէպէպլէ պիրի պիրինէ գարշը չըգմըշ տըր։ Վիւքէլա պիւթիւն Իրուսիալըլարը գավանիյնի աթիգէնին իպգա թէրաֆընա տավէթ իսէր վէ իսթէր, քէաֆֆէի Իրուսլար էֆքեար մուխալիֆէթինի պէրթէրաֆ իսէրէք, ձիւմլէսի կէլինէր վէ Գօնֆիրիթ-սիօն թապիր օլունան հիյէթէ պիրլէշէրէք։ Տէմոգրաթիզ (ռամկապետական) եանի նաս ճէմիյէթի ուսուլինէ գարշը կէլինէր վէ մուխալիֆէթ իթսինէր։ Նիհայէթ ըսթրլահաթատան արի վէ աշդ սէցլէմէք իչիւն, Իրուսիա վիւքէլասը քի գրալ հիւքիւմէթի տէմէք տիր, պիւթիւն էսկի ուսուլ թէրաֆտարլարընը ատքէրի, մէմուրլարը, վէ կէվզէք վէ պիմէրաֆլարը պիր հիսէթէ վէ պիր ճէմիյէթէ թօքլամագ իսթէր»։

«Իրուսիա միւնթէխիպլէրի էյիսէն ամնայապիրլէր քի, պու ուսուլ իլէ Իրուսիանըն վէ պէլքիմ պիւթիւն Մէմանէտանընը (սահմանադրական) սէրպէսթլիքլէրի իսղթալ օլմագ մուխասարատնա տըր։ Վէ օնա կէօրէ տավլանաճագ լար տըր։ Մէմանէտանընն պիր գաչ քիւշիւք հիւքմարլարը տախի Իրուսիանըն պու աքը ամէլ հարէքէթինէ տախիլ օլտուլար վէ Նոյէօնալ Ֆրոյն լէգամիսէ օլունան միլլէթ իթթիհատը ուսուլինէ գարշը կէլմէյէ պաշլատըլար։ Ամքին միլլէթ իթթիհատընա մէյտան օլանլէր տախի Պավիւրայա թէօքանլաղ, Իրուսիանընն պու գարարընա գարշը, պաշդա (սահմանադրական) գարարլարա թէսէպպիւս իթթիլէր, վէ Իրուսիա անալիսինին պիր գըսմը իլէ տախի մուարէֆէ բէյատա իթթիլէր։»

Վիւքէլա տախի ինթիխապ վազըթլարը եագլաշալըգտա, կէօնանէօն իհթիմալ թէտպիրլէրինէ թէսէպպիւս խուրպ, բօլու հէր թէրաֆտա կէզինիւ աշնայա պաշլամըշ. նիշէ մէճլիսլէր գաբանմըշ, նիշէ շիրքէթլէր տաղլթըմըշ, վէ նիշէ ճէմիյէթլէր ֆէսխ օլունմուշ տուր։ պու հալտէ, Իրուսիա ահալիսինին հուգուգու իլէ գրալըն հուգուգու պիր պիրի իլէ նասլ իմիթլաճ իսէճէք։ աղիմ տըգգամթա շայեան տըր, շուտ գատար քի, պու հալ շիմտիսէն ախուրթիյա թէյսիր իսուրպ, Իրուսիա գօնսուլտէրի կիւճ իլէ ատթըմագտա, վէ էվվալ կիւնտէն կիւնէ գըմմէթտէն տիւշմէքտէ տիր։

ԱՄՍԷՐԻԳԱ։ Լէրոբատա Մենկիլեզ էր վէ Ֆրանսըզլար միլիսնըլար իլէ լիբրալար ատրֆ խուրպ, գալան վէ ղըրիլը ֆիրգատինէր եաբտըրմագտա իսէլէրտէ, գանիմարլար իլէ ալթուն պահատանա օլան պու կէմիլէրտէն պիր պահրիյէ ճէնկինտէ նէ սէմէրէ հասըլ օլմաճաղընը բիմնէ քէչֆ իսէմ. զիրա, եալնըզ գարատա կէմի թագլիտինտէ էօյլէ զըրիլը տիվարլար եարըլըպ վէ եաղընատան վէ ուզագտան իրի վէ ուֆագ կիւլլէր ատթրատագ թէճրիպէ օլունմուշ վէ կիւլլէ կէչմէյէճէյի ալնաչըմըշտը, լաքին տէնիզտէ վէ ճէնկտէ նէ օլաճաղը հէնիզ նա մալիւմ իսի։ Պու մէսէլէյի եագլնատա Լէմերիգատա Գօնֆէտերէլէր իլէ Ֆէտերէյէր պէյնինտէ զուհուրատա կէլէն պիր ճէնկ հալը իթմիշ տիր։

Ճէր քէս զըրիլը կէմիլէրին ճէնկ թէճրիպէսի Լէրոբատա, վէ պաշլաճա Մենկիլեզ վէ Ֆրանսըզ պէյնինտէ կէօրիւլէճէք մէմուլինտէ իքէն, իսլանքը մէմուլ էօյլէ պիր միլլէթտէ կէօրիւք քի, իքի սէնէ ագտէմ ասքէրլէրի վէ ծօնանմալարը ալայ վէ շէնլիք իչիւն զանն օլունուպ, ճէնկ իսէճէքլէրի խայալ տախի օլունմազլար։

Պու ճէնկի նագլ իթմէզտէն էվվէլ, զըրիլը կէմիլէր իւզէրինտէ պիր իքի շէյ սէպէյէրիմ։

Նասլ քի շէշխանէլի Թօքլար, պէօյլէտէ զըրիլը կէմիլէր շիմտիքի Ֆրանսըզ իմբէրատորու Նապօլէոն Թասավվուրու տուր, լաքին պու Թասավվուր մէյտանա չըգտար չըգմազ, հէր տէվլէթին միւհէնտիսլէրի վէ մէմուրլարը պիրէր նէվի շէշխանէլի Թօքլար վէ պիրէր նէվի զըրիլը կէմիլէր եաբմայա պաշլատըլար։ Պու հալտէ հէր գաչ տէվլէթին, շէշխանէլի Թօքլարը վէ զըրիլը կէմիլէրի վար իսէ հիշ պիրի օ պիրինէ պէնզէմէդ, վէ հէր պիրի քէնտինինքինի մէտհ իսէր։ Ֆրանսըզլարըն գավլինէ նազարէն Մենկիլեզին նէ Ամմէթոնկ Թապիր օլունան Թօքլարը նէ տէ զըրիլը ֆրգատինէրի, իքիսինտէ հէմ աշքըրէրի վէ ծօնանմալարը ալայ վէ շէնլիք իչիւն զանն օլունուպ, ճէնկ իսէճէքլէրի խայալ տախի օլունմազլար։

Պու ճէնկի նագլ իթմէզտէն էվվէլ, զըրիլը կէմիլէր իւզէրինտէ պիր իքի շէյ սէպէյէրիմ։

Նասլ քի շէշխանէլի Թօքլար, պէօյլէտէ զըրիլը կէմիլէր շիմտիքի Ֆրանսըզ իմբէրատորու Նապօլէոնու

Պէտք է սիր ճէսիմ ճէնկին էմուլինի թէվարիխտէ բէք նասիր պուլասալիկրիդ, ալթը եիւզ պին ասքէր պիրի պիրինե գապշը ջգմիշ ալը, մէ Գէոնֆէտերէլերին հարէքէթի, 1812 սէնէսի Ռուսիա մէ Ապանիա ճէնկիէրինին տհվալինէ զայէթ մուհթաջրգ ալը. Գէոնֆէտերէլէր Մէհմատ նէհրի խանթիրաբինը քեաֆֆէթէն թէրք իսիպ, կէրի չէքիլմէքտե սիրլէր, ֆագաթ այնը Ռուսլար մէ Ապանէօլքար միսիլիս չիֆթիլիքլէրինի, քէտիէրինի, գատապալարընը, շէհրլէրինի, զոսիրե մէ էմմա անպարլարընը եագարագ թութուշտուրարագ քիւլ իսէրէք, մէ Ֆէտերէլերե վասի մէ ուճուս պուճաղը եօք էօղէր պլրարագ։

Պու ճիւմլէ իլէ, հէր քէսին քէշֆի պու տուր քի, Ֆէտերէլէր, եագլնատա գամի պիր մուհարեպէ իլէ, Գէոնֆէտերէլերե զալիպ կելիպ, պու հարպը տասիրի տասի իսլամքէպիր օլաճագ ալը։ Նշաղ կելմէզսէն, պունուն նէթիճէսինի կէօրէպիլիրիշ։

ՄԷԳՈՒԳՈ։ Պու մէսէլէ պիր ա ճայիպ հիսէթ քեսպ իթմիշտիր։ Մալիւմ տիւր քի Ինկիլիզ Ֆրանսըզ մէ Ապանէօլան պու մէմլէքէթէն աղը շեքեայէթլէրի օլսուզնատան, մուտիխարէն ատանատա մէ ասքէր կէօնտիրմիշլէր իսի։ Պու ասքէր մէ ատանմալար պիր մէվիսի թօրլան. մագտա օլսունլար, Մէգոսիգո ճիւմ հուրու բէյսի Յուսարէզ, Սպանէօլ սերասքէրի ժէնէրալ Ուրիմ իլէ պիր միւքեսալէմ աչըզ։ Մէքսիգոնուն մէրէճէյի թարղնէ իւզերինե գարար տասի մէրմէյե պաշլամըշլար։ Պու խուսուս Ֆրանսա մէ Ինկիլիթերրանըն ատիմ ինֆասլինե մուճիպ օլուպ, ասքէրլէրի Մէքսիգոյա կիրմէսիքճէ հիչ պիր շարթ գապուլ իթմէյէճէքլէրինի պէյան իթմիշլէր ալը։ Պու ճիւմլէ իլէ Յուսարէզին պէյան իթմսի շարթլար ասիի գապուլե շայեան կէօրիւնմէյիւրնատէն, Ֆրանսըզ մէ Ինկիլիզին Մէքսիգոյա կիրմէլերի ասէթա պիր նամուս իշին օլսուզնատան, պունլար ասքէրլէրինին նրաֆինը շիմտիատէն Իսբրաբայա կերի կէօնտէրմիշլէր ալը։

ՐՕՄԱ։ Բաբա հաղրէթլէրինին, պիր նութգու բէսմիատ քիլիսէնին ամանէէվի հիւքիւմէթի հագդընատա խրատ իթմսի գրթանին թէնճիւմսի պու ատը։

« Էնիւզ գրդ սէքիզ սատթ եօգ ատը, Իթալիանին Անրան բայիթմսիթրնատան, Կանանիկոսամ սէյի, իմրա իսէն պիր բաբատան պիր մէկթիպ ալաբ, պու մէկթիպտե թէրաֆը մրդա շու վէճ իլէ եաղլը ալը։

« Սաղլն, Բաբա հաղրէթլէրի քի, բիդաբատաղարը Խմայա ճէլդ իթմսինուտ, ամանէէվի հիւքիւմէթին պիր տին մատատսի օլսուզնա գարար վերմէսինէր։ » Լյեր պու զամանը բուրատ, եանի սաֆտէրուն բաբաս տիմէք իսթէրիր, պուրատա հաղրը օլայրը, նասրը քի շիսմի ճիւմլէնիպ սէօյլէրիմ, քէնտիսինե տասի տէրիմիմ քի։ Լ՝ին օր-ն ֆ, ֆ-ուրէյ ջէրֆ, ֆ-նէէվ հի-ֆ-մերին ֆին մաֆֆէֆ օր-ը-նա հիչ պիր վագրն իֆտա իրնեզ. ըսքին Հագդ Թատաղանը վաղ իթմիշ օլսուզու շու նիզամ պագի օլսուգճա, քիլիսէնին իսթիգլալսէթի իչուն տիւնեէվի հիւքիւմէթի էհէմմ վէ էլզէմ օլան մէվատատէն տիր։ »

Նուլթգուն ալթ թէրաֆը տասի պունա միւթասլիգ նասիհաթլարը։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻՒԹԷՆԵՎԻԷ

Գորա գալ մագալէ։

Թէվլէզաֆ խապէրլէրի իլէ. տէվլէթը Անլսէ ասքէրինին Գարատաղա տուխուլ իթմսի խապէրի ալընմըշ օլսուզնատան, պու մէսէլէնին կէրէսի կիպի էհէմմիյէթ քէսպ իթմսինե շէքք վէ շիւքհէ օլամազ. պու պապտե Իսբրաբա զաղէթալէրինատէն ալարագ, Իէվանթ Հերալատա շու վէճհ իլէ եաղլը ալը։

« Ռանիպլի Պապը Անլսէն, մուտիսիսարէն պէշ պէյիւք տէվլէթլէր նէզտինտե մուգիմ օլան սիւֆէրայը Սալթանաթը սէնիսէյե կէօնտէրիլմիշ օլան միւզէք քէրկսը ումումիյէնին սիւրէթի, Ալարպ զաղէթալէրինե շու վէճհ իլէ ատրճ օլունմուշ տուր։ »

Սիրէրը գ-ելէ×էրէյը ո-մ-գ։

« Գարատաղ վոյվոտասընին մագարը օլան Հէթինեէ պէլատսինատ, Գարատաղլրար իլէ Հերսէք զորպալարը սէրկէրատէլերի պէնինատ մուտիսարէն վագի օլան Հէմկէթը խաթիշարէտ վերիլէն գարարլարա, Պապը Անլսին մալիմատը քեամիլէ վէ սահիհէսի վագի օլմուշ տուր։ »

« Կերէք զաթէն պէյէ պիր էշգրա Հէմկէթինատ վերիլէն գարարլար, վէ կերէք խսեան իմմիշ օլան էյալէթլէրատ, պու գարարլարը թէսիրինատէն օլարագ մեշհուտա օլան ֆեսատա վէ սէսիսէլեր, Պապը Անլսին թէագիգատը քեամիլէսինի ճէլբ իմմիշ տիր »

« Հէմկէթը մէզկուրատ վերիլէն իլք գարար մուճիպինճէ, սէր հշգրա պուլուսնան Լուգա Պուգալիչ, խսեան կիւրանինի հիւսնիս խասրե խսէմէսիրինատէն, պու սէրկէրատ ազ օլունուպ, եէրինե Գարատաղը Նիգանա Տուզի նամ բահիպ սէրկէրատ ինթիխապ օլունմուշ, վէ պու շախս սէրագատ խատրէյի խսեանը խ-հաէսինե ալարընը պէյան վէ իլան իյլէմիշ իսի։ »

« Պունուն իլէ պէրաբէր, Օխպ սէրկէրատէլերի Գրուսիմիչ վէ Տրակօվիչ նաման շախտար, քի մուգատեմա մէզկուր սէրկշգրա Պուգալիչին գօմանատը թահիթնատա խսիլէր, պունլար տասի Էրբ Մաթէն վիչ նամ Գարատաղը բահիպ միճէատատէն քէնտիլերինե վօյվոտա ինթիխապ խսիպ, վէ Գարատաղ գանուշարարընը վէ ուսուլարընը գապուլ խսիպ, պու գանուն վէ պու նիզամ իւզրե տէնալի խատրե խաճէքլէրինի, վէ տասա վէ նիզարարընը օլ վէճհ իլէ կէօրէճէքլէրինի վէյհատը Գարատաղ բրէնինի պէօյիք թանրցաճաղ լարընը շարթ պէյան իյլէմիշլէր ալը։ »

« Պու հալլէր էօղր վէ միւճատալէ գապուլ իսէր շէյլէր օլմայուպ, էվվէլբիրէր միսիլ իս, Փասիշանը շէրիլէրինե ալէնէն զորպա գալդան հշգրա կիւրուհինե եա տօրպրատան պիր մուտանէնէթ, եա տա կիզլի եարադմ վէ թէշվիկսամ նէվին տէյիլէր ալը։ »

« Գարատաղ ըսըր, հէմ ալէնէն պու զորպալարա միւտիր օլսուպ, հէմ տէ ապճէ տարֆ իթմէքտե ալիրէր. վէ սէրատարը էբրէմ հաղրէթլէրինին միւքերրէր բրօթէսթօլարը պու անէտկին պաշգա պիր շէյե եարամամը շլարը, իլա էօթէտէն պէրիւ շիւպհէ օլսունան պու ֆիլմնե վէ ֆէտատա հուլնի միւմքին մերթէպե նիզլի սագլամագ, ըսքին շիմտի հէր պիր շէյ մէյատանա շգրլը։ Գարատաղ ըսըրն նիկէթի ֆասիտէսի իւզերինե պիր շէք.ք վէ շիւպհէ գամամըշ ալը։

« Իմտի Հերսէք զորպալարընին զաղթընա թայերին օլսունան տասքիրի Շահանէ, էօյէ պիր տիւշմէն գարշըսընատա տրրլար քի, տայիմա Գարատաղլրատան աչգատան աչրդա մուտվենթ կէօրիւպ, գարատաղլար իսէ պու անէտկին ճէզասը պլրատլրմըշլար ալը։ »

« Էմուլ իսէրիզ քի, պու հատատ իւ հիսատատէն պիրուն օլան իֆտալ բէտատխե տուէլը միւթէհապե թէլրաֆընատան տասի ճէրհ վէ բէտատ օլսունուր, վէ տէվլէթը Անլսէնին թէշպիսս իսէճէյի հարէքէտաթը թաֆֆուզխէ եէնիսէն թաֆսիլ վէ թէֆսիր իհթիաճը գալմամագ։ »

Պատհուլ Էվանթ Հերալա զաղթատը շու միւթալատայը իլալվէ խատր։

« Մուհագագ սէպէպլէրե պինանէն, էօյէ զանն իսէրիզ քի, մէզքիւր պէշ տէվլէթտէն, Ինկիլթէրրա, Աւսթրիա վէ Իրուսիա Պապը Անլսին շու հագդընը գապուլ խսիպ, մէճմուու վուգուատթա նազարէն, տէվլէթը Անլսէնին հարպէն Գարատաղա տուխուլինե մուվաֆֆաղաթ կէօսթէրմիշլէր ալը։

« Բուսիա թէվասսութ թէբլիֆ իթմիշ տիր, վէ Ֆրանսա տասի էվվէլքի կիսի Պապը Անլինին իհթիսաթատա տուրմասընը վէ Գարատաղա տուխուլ իթմէմէսինի նասիհաթ իթմիշ տիր։ »

« Պու ճիւմլէ իլէ, Գրինիչա մատատէսինատէն սօզրա, եանի Գարատաղլրարընը եէտի եիւզ պաշը պօզուզուտուզաղա տիւշիւրիպ, վէ գաթլ իտիպ, աշիքարէն Օսմանը մէմալիքինի պատարգատան սօզրա, տէվլէթը Անլսէ իհգագը հագդ վէ վէգայէի նամուս վէ իսթիգլալսէթի ղընմնատա թէբրար տուէլը միւթէհապէի խսթիմնաճ իթտիրքատ, էյէր մանլիմատքրմրդ ատահհ իսէ, Ֆրանսատան մատատա հէր տէվլէթ պունա մուվաֆֆաղաթ կէօսթէրմիշ տիր։ »

« Լյեյլե իչթիրիզ քի, կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ. Ֆրանսա սէֆիրի Մարքի տը Մութիյէ, Խարիճնէ նազընը Բալի բաշա հաղրէթլէրի իլէ ուզուն պիր միւզաքէրե խսիպ, շու թէտրիւզ մուատէրատը հագդընատա տէվլէթի թէբրաֆընատան պաղ իսթարաթ տահա մէյատանա չգրմըշ տը։ Լաքին նազընը միւշարէյհ տասի տէվլէթը Անլսէնին հուգուգունատա ատպիթ օլուպ, լաղմ կէլէն շիտատթին ըզհար օլունճաղընա ըսրար իթմիշ տիր տէնիր։ »

« Իմտի իւչ մահալատէն պիրատէն Գարատաղա տուխուլ իթմէսի իչուն Լօմէր բաշա հաղրէթլէրինե էմր վերիլմիշ տիր տէնիր, քի հէր թէբրատատան վարիտ օլան ատքէրլե թէրթիպ պատրիքը իթմամ իթտիրի կիսի, մուատէլաթա միւտարատաթ իսէճէքտիր։ »

« Գարատաղա հիւճում խսէճէք ատքէր, գրդգ պին նէֆէր հիսատ օլունուր, վէ կերէք Օսթարա վէ կերէք ատրը ատքէրի մէվգիլէրինե քիւլ էլսէթլիւ-ֆիւ հիմմատթ վէ զարիրե տասի կէօնտէրիլմիշ տիր։ »

« Պիր սէնէսէն պէրիւ, նէֆսէ կիւճ կէլէճէք շու ինթիզար բօյնթիգատրնատան տէվլէթը Անլսէնին խէրատ օլաճագ վագթը կէլմիշ տիր զանն օլունուր. վէ էնգարիզ եա օ տուր քի, սէրատարը Լյբրէմ հաղրէթլէրի Զէթինեէյէ գատար իլէրի եիւրիւյէճէք, վէ պու պէլատէի զապթ իտէճէք, եա տասի Գարատաղ հարատիրէրինատէն իլէրիւսի իչուն պունա էմտալ վէ տահա գավի էմնիյէթլէր վէ քէֆալէթլեր էտինէճէք տիր։ »

Լասալ քի կէչէն Ամէճնատատա տասի պէյան իթմիշիզ. տէվլէթը Անլսէ ասքէրինին Գարատաղա տուխուլ խապէրի, թէլեգրաֆ իլէ մալիմ օլմուշ տուր։

— Գրինիչատէ Գարատաղլրարընը էթրաֆընը տարրպ, եէսիր տարգլարը ասքէր, տասքիրի նիզամիյէսի Շահանէսէն օլմայուպ, պունլար Լատին պաշը պօզուգլարընատան իսիլէր քի, Հատան Հօթ նամ պիր Իսլամ սէրկէրատսի էօնիւնէ գաթըլըպ, Գարատաղլրարընը տուզաղընա տիւշմիւշլէր տիր։

Տէնիր քի, պու Հատան Հօթ նամ քիմէսնէ օ թէրաֆլարտա բահաթ տուբուր պիր տատամ օլմայուպ, պու հիւճիմէ տասի սէրատարը Լքրէմ հաղրէթլէրինատէն իլգին տլմայրագ թէշէպպիս իթմիշ տիր, վէ էօլէն վէ եէսիր օլանլարտա պիր նէֆէր նիզամ ասքէրի եօղումուշ։

Տիկէր թէրաֆտան վարիտ օլան խապէրլէրե նազարէն, Լատին պաշը պօզուգլար տուզաղա տիւշիւքտե, տասքիրի նիզամիյէտէն իմտատա թաղլպ իթմիշլէր. ըսքին պունդար եէթիշնճէյէտէք իշ իշտէն կէչիպ պիր չարե օլամամըշ, վէ տասքիրի նիզամիյէ Գարատաղլրարը վէ զորպալարը տուզա տօզրու գօվալամագտա, պիր պին պաշը վէ պիր գաշ նէֆէր զայպ օլմուշ տուր։

Հէր նէ հալ իսէ, շիմտիքի հալտե պունդար միւթէնա պիր շէյ օլմայրագ, տարը մուհիմ հալատիսլէր պունատան սօզրա կէլէճէք տիր։

Պէյլե սէնկիսթան մահալլէրտե օրտույու Հիւմայունու պէպէճէք, զայէթ տաղը մասրատա միւհիմ օլտուզունատան, պիտիճիհի թատալա պէօյիք վէ գաթի պիր ֆիւթուհաթլէ շուզայէնին պիր ան էվվէլ վէ քեամիլէն տէֆի ճիւմլէ թէրաֆընատան թէմէնին օլունմագտա տը։

— Թէրաֆը էշրէֆը հաղրէթը Փասիշահատէն, Թունուս վալիսի տէվլէթլու Մէհմէտ—Սատրգ բաշա հաղրէթլէրինե Իհսան վէ Իրուսը միւգթէզայի իրատէի սէնիրէտէն պուլունան պիրինճի րիւթպէտէն մուրատա, պիր գրթա նրշանը Անլի Օսմանի իլէ, պիր գապպէ սէյֆին վարիի միւշարիլմահ հաղրէթլէրինե իրսալինե, գուրէնայը ճէնապը Ռիհանպանիսէն ատատէթլու Նէֆրէս պէյ էֆէնտի թայերին պուրրումուշ օլտուզու իշիմիլմիշ տիր։

— Տօնանմայը Մարբրնէսէն Սայիտ նամ վարտ, պու տէֆտ թահրիրատը միւհիմմէ իլէ, սէքսէն սատթատա Իսկէնտերէյէսէն Ամիթանէյե մուվասէլէթ իթմիշ տիր։ Տէնիր քի Մարբը վալիսի հաղրէթլէրի Լյբրաբայա պիր սէյահէթ իթմէք իւզրե Սալթանատը Սէնիրէտէն բուխարատ իսթէյիպ, մուճիպինճէ միւատատե պուրրուլմուշ տուր։

— Օսմանլարընը իգլիմ վէ հավայա վէ սույա պէօյիք թէյսիրի օլտուզմալը մ տիւր, էսկի թէվարիխլէր շէհատէթ իսէր քի, Ամիթանէնին Նամ էլի վէ Ամնատօլու ճիվարընը էվվէլատէն պիր թիւն պիր թիւնե օրմանլարընը քի սօզրատան եավաշ եավաշ մահվ օլմուշ տուր։ Պու տէֆտէրու ճիվարընատա թէբրար օրման հասրլ իթմէյե գարար վերիլիպ, սէնե պէսէնե թախսիս օլունճաղ մէպրաղ տասրէսինատե եէնիսէն օրմանլար տիքիլիպ, շէնէլճէք միշ։

— Միսամ տատասընա Ամնատօլուտան պիր ճէսիմ գաբլան կէշիպ, իսայը վագթատան պէրիւ տավարա խատաբաթ վերիրմիշ։ Պու ճանավար պիր պուչուգ միլ գատար մէսաֆէյի տէնիզտէն եիւզերէք կէշիպ, Միսամ ատասընա ջգրար, վէ էօնիւնե կէլէն հայվանատը բարայրրրմրշ։ Հիւքիմէթ պու ճանավարը թութատա պէշ պին զբրուշ վատ իթմէյինատէն, բէք չօղ արգասընա տիւշիւրիպ, նիհայէթ իւչ չօգան քէնտի էօմրլերի թէհլիքէսի իլէ պու ճանավարը պիր մաղարատա պուլուպ էօլմիւրմիւշլէր, վէ տերիսինի շէհիրե կէթիրմիշլէր տիր, վէ հիքայէյե նազարէն պունատան պատթալ պիր գաբլան նատիրէն կէօրիւլմիւշ շէյ տիր։

Պու ճանավար տէօրթ սէնէտէն պէրիւ Միսամտա կէլինիպ, եիւզ պին զբրուշան զիատե խատարաթ վերմիշ տիր։

— Իզմիր վէ Այտին տէմիր եօլու մէմուրլարընատան Ֆուենգան Ֆօրպէս նամ Ինկիլիզի, պլշագլա բարալանմրշ վէ եարալանմրշ օլարագ Ռունթօ թէրաֆընատա պուլունմուշ տուր, պունուն սէպէպի վէ գաթիլլէրի հէնիւզ տէրատսէթ օլամամըշլար տը։

— Ինկիլիզին Մօրնինկ Գրօնիքլ նամ մէշհուր զաղէթալէրինին պիրի, պու սէնէ, եանի պաչանկրճրնատան թամ տօգատան իքի սէնե սօզրա իֆլաս իլէ գարանմրշ պիթմիշ տիր։

— Թուլչա ճանիպինատէն, Գուրիե տ'Օրիանա շու տէհշէթամիզ մէկթիպ եաղլմրշ ալը։

Մարթըն 13 իւնճիւ կէճէսի, պու պէլատե պիր տէհշէթլու գաթը նուֆուս հապատաթը զուհուր իտիպ, գայիմմագամըմրշ Մուլէյման պէյ էֆէնտի հէմէն օ կիւնիւ սիւրաթը քեամիլէ վէ գուվվէի ֆայիլատ իսրաղը իլէ էսհապը ճինայէթի ատպ իւ կիրիֆթ իթմէմիշ օլսա, պու գաբը իհթիմալ ալը ումումի պիր մուգանթէլէյե տասի սէպէպ վերմիշ օլաճագտը։

Մարթըն օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւ, տապահլայըն շաֆտագ վագթը,

պիր Պուլղար հիւբիւմէթէ խապէր վերտի քի, օ կէձէ իմթիխանլընտէ օլան պիր Յահուտի խանէսինէն ա. ճայիպ շամաթալար իշլիթմիշլիսի։ Գա. յիմմագամ Սիւլէյման պէյ պու խա. պէրի ալընըգտա, թահդիպի մատտէ իշլիւն Ազրապ Խալիլ նամ ջավուշնու մահալը մէղսուրէ սէվգ խլէսի։

Ջավուշ Յահուտինին խանէսինէ վատ օրատուգտա, գաբուսունու քի լիսալի պուլուպ, պունան տախի վէս. վէսէ իմմէյէ պաշլատը։ Իշերի կիրիպ էօթէյէ պէրիյէ պագարգտա, կէօր տիւ քի, խանէ իլէ մէմչու օլան մահա. լին տրա եէրինտէ խայլըձա գան տամ. լարարը վար բար, վէ մէմչանին իւղ. ինտէ թապէ թօրբագ երդըլմիշ, վէ պիր էյիձէ արտաշարարագտա, Սբէջ. ալը պիր Յունան կէմիսինին գաբ. տանը օլան Վասիլին էօլիւսիւնիւ. պուլտու քի, հէնիւզ պաձագ լաը։

Խալիլ վուգուսի հալի գայիմմագա. մա թագիր խլէսի, վէ Սիւլէյման պէյ սէս սէս վէ շամաթա իմթիէրէք, քէնտիսի պիդղամի Յահուտիյի տրա. մայա պաշլատը։ Յահուտի իսէ, տա. պահրայն երբէն քէնտի գարըսընը վէ խանէսինտէ տարինէ օլան տիկէր պիր Պու գորբը պէրապէր ալտրագ, իբի ամթը պիր տրտպա իլէ տավուշմուշ կիմիշ խի։ Պու իւչ ֆիրարինին արդալարինա զոպթիկէլէր կէօնտէրիլ. լիպ, իւչիւ տախի ախղ իւ կիրիֆիմ օլուշնու, վէ գօնտա կէմիրիլմիք. տէ ճինայէթլէրինի ինքնտրա պու. լունուրլար։

Պու ճիւմլէ իլէ, շու գամլ մատ. էսի մէմլէքէթտէ կէրէյի կիպի թէ. վամուր պուլմայա պաշլամըշլար։ պիր թագըմ Նումար վէ պաշլաձա թէլէֆ օլան գաբատանը հէմչէ հրիսի քիւմէ քիւմէ թօրլանրպ, պիր ավաղ Յա. հուտիլէրտէն ինթիգամ պաղրշրլար ըլը։ Պիր աղ սօղրա իշլիթիսի քի, ճիւմլէսի կիզլ խէն սէօզ իմթիէյ պաշ. լամըշլարըլը, մէմլէքէթտէ նէ գատար Յահուտի վար խսէ, քէտֆէսինի պիրտէն գամլ իմթիէյ։

Գայիմմագամ չարչապուգ պու. քէդֆիէթտէն խապէրտար օլուսգտա, թէապիգաթը լաղմէ վէ թէրթիպա. թը իհթիյաթիսէյ թէշէպպիւս ի. սիւպ։ հէր նէ գատար էյամ Ռամա. զան խսէ տէ, պիր լահզէ ֆէվվի իմթ. մէյէրէք ճինայէթ մէճլիսի պաշ քէտ. թիպի Շիւբրի էֆէնտի իլէ կէճէլէ. յին օտատնա գաբատանը։ վէ ֆէվգ. էլատէ ատթալգա իւչ սիւճրիմի այրը այրը իսթինթագ խսիւպ, աղըգ. լարընտան շու թագրիրի ալապիրսի։

Յէրէնօգ թէպատատնան Սբէյի. ալը Սիմամաթի նամ քիմէսնէ, մէր. գումէ նամուսուզ Ռուս գարբը իլէ սրգճա կէօրիշիւբ օլուպ, Ալիր նամ Յահուտիյէ թէքլիֆ իմթի քի, հէմչէ հրիսի վէ տօսթու օլան գաբ. տան Վասիլի պիր կէճէ պու Ռուս գարբսընին օտատնա կէթիրսին։ Յա. հուտիտէն բուխատաթ ալընգտան սօղ. րա, գաբատան Վասիլէ տախի տէյէ. ճէքտի քի, Ալիրին գարբը ղայէթ տիլայէր վէ հիւնա պիր կէնճ, սէ. նին իլէ կէօրիւշմէք խսթէր, վէ պու վէճհ իլէ գաբատանը տուզաղա տիւ. շիւրէճէքլէր խսի։

Գաբատան պիր քէրէ էվվէլ կէլտիսի կիպի, պունու էվվէլա սէրիսաշ իմմէք սօղրա էօլտիւրմէք. վէ սօղրա սօյտագ միւշքիլ պիր շէյ տէյիլ խսի. ճիւնքի ճիւմլէսի պիլիր խսի քի, գաբատան իւ. ղերինտէ քիւլխէթլիւ ագճէ թաշըր ըլը։ Յահուտի Ալիր, պու թէք. լիֆի գապուլ իմթի. վէ պիրլիքտէ իճրա իմթիէյէ տախի գարար վերտի։

Իմտի Սիմամաթ, գաբատանը ալըպ Յահուտինին էվինէ կէթիրտի. սաֆ. բայա օթուրտու. վէ էյէմէք ա. բատանտա վաֆիր իշլէթ օլունուս։ Վէ հէր քէս պիրի պիրինէ ճանտան եարէնլիք խիւպ, ճիւմլէսի սօն տէ. րէճէ ճիւմպիւ չէնտիրէր։

Նակէհան Սիմամաթ, ատապաճա. սընը գաբատան Վասիլին իւղերինէ. սօշամթրպ պատէհու գամա իլէ տա. խի ուզրաշմայա պաշլատը։ Գաբ. տան հէր նէ գատար տղրճա եա. բատանմըշ իսէտ, պէսյէ պիր մէմու. լին զայրը խրտանէթտէն աշբրը հիտ. տէթլէնիպ Սիմամաթին իւղերինէ հիւճիմ խսէր։ մէ եատանը է. լինտէն ալըպ վէ իբի բարչա խիւպ տամամը պիր օլուր, վէ գաբատյա գօշուպ, ճան գուրթարան եօգմու. տէյի պաղրմայա վէ հայգրմայա պաշլատը։

Օ վագթ Յահուտի տախի էլի. նէ պիր իրի պրշագ ալըպ, գաբատ. նին իւղերինէ հիւճիմ խսէր, վէ Սիմամաթին եարատմը իլէ պիչարէյի եէնիսէն օտատա կէթիրիրէր։ օրա. տա զավալը գաբատանը պրշագտա եիր. մի տէօրթ եէրինտէն եարալարլար. պատէհու քիւրքիւնիւ, սատանը, վէ ապճէսինի սօյուպ, ճէնազէսինի կէօթիւրիրէր մէմչատա ատթարլար։

Պու իգրարը իմթանքտէն սօղրա, գայիմմագամ, Սիմամաթը տախի ախղ. կիրիֆթ իմթարիր. քի տօսթլա. րինին պիրինին խանէսինէ կիղէնմիշ խսի։ Պու տախի ճինայէթինի իգ. ըրար իմթանքինտէն, գայիմմագամ Յա. հուտի իլէ պիրլիքտէ զէնճիրէ վու. տա բու պ, իպրէթը ալէմ իշլուն մէյ. տանատա տուրտու բուռ։

Պու վէճհլէ գուվվէյի ֆանիլէտ ըգհարը, Ռումարին հիտատ թինի թէս. քին խլէսի, պու նպար կէօրէրէք քի, տարլ գամիլ, էօլէնին տօսթու վէ հէմչէ հրիսի խսի, իբիսինի պիրտէն օլատ գլարը եէրտէ տամալը պաղը. ըրարը բարը։

Ամմա մէն շահատէթ օրունուրքի գայիմմագամ հաղրէթլէրինտէ պու. տէրէճէ գուվվէթը ֆանիլէտ վէ ֆէ. թանէթ պուլունմայարը, մէմլէ. քէթտէ սէլ կիպի գանլար ագաճագ ըլը։ . . . . . .

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍ

Օ ամթը շէվքէթսիմամթը հաղրէթը միւլիքտանէ, պու կիւն Տէրսաա. տէթտէն վարօր սիվարը ազամէթ վէ շէվքէթլէ, Իզմիտ վէ Կէմլէյիք ճա. նիպլէրինտէ պուլունան Թէրսանէյի ամիրէ վէ ֆապրիկայը Հիմայունէ. րի իլէ, հաճալիսի ահվալի մուտտէ. նէ վէ թամաշա պույրուլմագ իւզրէ էվվէլա Իզմիտ վէ մուտիխարէն Կէմ. լէյիք, վէ օրատան տախի Պրուսա ճա. նիպլէրինէ թէչրիֆի մէյտանին բէտի. ֆի ճէնազան միլքտաղիլէրի շէրէֆ վու. գու պուլմաշ տուր։

— Սատրազամ Ֆուատ բաշա հաղ. բէթլէրի, գաբուտանը տէրեա Մէ. հէմմէտ Ալի բաշա, տայրէյը Հիմ. մայուն միւթէհաղանը, պաղը իւմ. բայը տաքէրլէյէ վէ միլքէյէ, վէ Տիւ. զատէ Պօղոս պէյ, մայէէթր Մէնիսէ. յի Փատիշահիտէ պուլունճագտը։

— Մուտիխարէն Ռուսիա թէպա. խէթինտէ պուլունան Ալպասլան օղլու միւսիւ Միքայէլ, պունան. էշնա սէնէ ադէտ վերիլմիշ օլան Մէ. ճիտիսէ նըշանընին, ճանիպի թէշրի. ֆաթտէն գայտր պօղուլմուշ օղուս. ղու իշխանլիմիշ տիր։

ԹԱՐԻԽ Ի ՆԱԲՕԼԷՕՆ ՊՕՆԱՊԱՐԹԷՆ ԻՄԲԷՐԹՕՐՈՒ

ԱՀԱԼԻՑԻ ՖՐԱՆՍԱ

Պու թարիխիմիզին ալթընճը վէ պէյիք գլթասը պու տէֆա բէսի. տէյի հիւանիւ խիթամ օլուպ, բազար իրթէսինտէն սօղրա նէշը օլունճաղ տուր։

Թաֆսիլաթը կէլէճէք հաֆթա։

Ռուսիայէական և Մուրատեան ընկերութեան յարգոյ և ուսումնասէր աշակերտաց պատուական անունք ծանուցանելու որ վաղուան Աւագի 1 ին Բէրայի Համազգաց ընկերութեան ժողովատունը կարևոր խնդրոյ մը համար ժողովք ըլլալն պատ. ճառաւ, խրատանիւթ անդամակից ժամը 7 ին ներկայ գրութեամբս հրաւիրեալ են։ Կը յուսամք թէ խրատանիւթոց յաւելմամբ թեան փափաքը յայտմամն արգելք մը չի գտնուիլ կպատուէ զմեզ իրենց անցեալով ներկայութեամբը։

Ռուսիայէական և Մուրատեան ընկերութեան
Քարտուղար
Գէորգ · Մ · Սամանճեան ·

Լալէ սօգաղընին 13 իւնճիւ նու. մերօսունուա քեսին, Համազգեաց դրատաթխանէսինտէ պունուան պէօյ. լէ պէհէր հաֆթա ճումատա սա. համրը սատթ 2 ½ գարարլը. ընուա պաշլանըրտագ պիր սատթ միւտտէթլէ թարիխ ումուտի, Ֆիլո. զոֆիա, խոնարհ նախարել իմլէրին. տէն պիրինին իւզերինէ պիր տէրս ի. բատա օրունճաղը, վէ միլէթիմիզ թարիխինտէն վուգուսաթլար իւզ. երինէ խուսուսէն էրեսօտ միլէթը. սայիսէ մէշհուր միւէլլիֆլէրինին պա. զը թուսաժէսիլէրինին թէրճիւմէսի, վէ միլէթիմիզ հսկի քիմիագէթ վէ թէկնիկիֆթանա տայիր նութգլար գը. բատաթ օրունճաղ տրը։ Վէ ապօնէ օրմայան զամանը ապօնէ աղտրար ին. ֆաղաթլայա կէլմիքլէրի հալտէ գա. պալ օրունճաղլարը իլան օրունուր։

Իշպու Ապրիլ 6 չարշամպա սա. համը սատթ 2 ½ գարարլարընուա Մի. նասեան Տօգթէսր Յակոբ ազա Խա. թուտա Ալաթիւտէյն թէկօրժի գը. թասրնին, եանի իլմի արգ իւզերինէ իլք սէրսինի իրատ ընէյէճէք տիր։

Թարգիա վէ Պէօյուտերէ արաշնա առ. իւլգէ պէր խանէ վէ պաղչէ։

Պու միւլք, ճէման 1540 մուրատ. պա արշին տրը, վէ թուզատան եաբ. մա քէտարիր խանէսի 300 արշին իւ. զերինէ տիր։

Տէրսունու խանէսէ, եէսի պէօ. յիւք օտա, իբի քիւշիւք օտա, իբի սալն, մանթպախ վէ չամաշըրլըգ վար տրը։ Դէ զալիք իբի պարկիր ալաճագ տիրը, քիւմէս, վէ սամանլըգ։ Պաղ. չէսէ Իմթալիատան կէլմէ խայլաճա մէշ. հուր ալաճլար վար տրը։

Թարէպի օրանլար, Ղալաթատա Ռուպլիգարօղլի ճէնէրալ զալէթասընա վէ Պէյօղլունատա, սէօրթ եօլ ալղան. տա քիլիսաղը Շիմբի վէ գամբանիա. ս ընա միւրաճատաթ իսէ պիլիրլէր։ 4

ԻԼԱՆԷԹ ԵՂԻՇԷԻ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ

ԸՍՏ ԱՌՁԵՒԱՑԵԱՅՆ ՕՐԻՆԱՒ

ԹԷՈԴՈՍԻԱ

Դ Խալիֆեան Տպարանի.

1861

Ալթասարմրդին էյտատ գրմէթին. սէ օլան պու թէրիֆի, պու տէֆա ապգգաթը թամամ իլէ պէր վէճհը պաշա պասրլրպ սաթրմրպատա տրը։

Պէօյիւք Յէնի խանատա Ընթերցա. սիրաց թանգարանընատա։

Գին 15 զուրուշ։

ՕՐՍԱՆ 1862	Բգի էր Մա 26	Սալբ 27	Շաբշ. 28	Փէշմ 29	Ճումա 30	Ճէբ. 31
	Գրշ.	Գրշ.	Գրշ.	Գրշ.	Գրուրուշ	Գրշ.
Լօնտրա 3 ամ	180	179 20	179			
Փարիզ »						
Վարշաւա »	285	284				
Ամսթրտամ »						
Պրէմէն »						
Թրիէսթէ »						
Լիսբոնա »						
Ճէնովա Լիր. »						
Օսէտատ 3 կիւն						
ՄԷՍՔԻԻՐԷՆԹ						
Մէճիտիէ Լիրա	187 20	185 10	186	187 10	187 20—192 20	193 20
Եէրմիլիք կիւմիւշ	37	36 20	36 30	37	37 — 38	38 5
Սիւմպիւլ	85	84	83 30	84 10	84 10—84 30	85 10
Օն սէ" թէրթիպ" Փայ" ալ"	45 20	44 30	45	44 20	44 20—45	45
Գլանսոլտէ	69 20	69 20	70	69 5	69 10—69 40	69 30
» Ճէնթա	69	69	69 10	68 20	68 20—68 30	69
» » Փայլի ալանմըշ						
Սէհիմ	64	60 20	61	59	59 — 61	62
Ինկիլիզ Լիրաը	205	202 20	203 10	204	205 —210	211
20 Ֆրանկ	161 20	159 20	160 20	162	162 20—167 20	168
5 » կիւմիւշ	40	39 30	40	40 10	40 10—41 20	42
Իմբերիալ	165	165 20	164 20	166	166 20—172 20	173
Գալանտ	30	29	29 30	30	30 — 31	31 10
Գրիմից չարգը	96	95	95 20	96	96 10— 99	100
Պէշիկ · Նարիսիէ %	62 20	62	64	66 20	66 20—70	71

ՋԱԽԻՐԷ ՄԱՐԹ 31

	Դրամ		Դրամ
Թայդան Աբնաուտ	45—48	Իսմայիլ գըզըճա	
Իսմայիլ	44—47	Վարնա »	30—34
Գալաս	35—38	Պուրգազ »	30—35
Խուտիլի Պալչըգ	32—35	Պալչըգ »	30—33
Պուրգազ	32—36	Գօպ օրօղ Գալաս	19—21
Ազոֆ գըզըճա		» Իսրայիլ	18—20
Իսրայիլ »	30—34	Ռուփա	15—16

Գալատաէ մէղգիւր գախիրէլէրէն 200,000 քիլէ մէվճուտ պուլունուր։

ԵՄԹԱԱՑԻ ԵՃՆԵՊԻՅԷ ՄԱՐԹ 31

ՔԵԼԼԷ ՎԷ ԹՕՋ ՀԷՔԷՐԻ

Ինկիլիզ բրիմ 6—10 ֆունտ	Գանիմար	1 հատ	3
Լիվերբուլ 10 »	Սէճիմլէ		
Օլանտա ատպրու 6-10 »	»		3
Ամերիկա 8 »	»		2—0
Ֆրանսէզ մի չէ մանրը 10 »	»		2—80—2—90
Ինկիլիզ թօզ	»		2—50
Օլանտա էքսթրա »	»		2—50
» պիրինճի »	»		2—49
» խրինճի »	»		2—40
» խուշխանճա »	»		2—38
Ֆրանսէզ	»		2—38
ՏԷՄԻՐ Ինկիլիզ չէշիտ ամա ատօրթի քէօշէ		Դրամ	
» եուվարագ	»		
» եարմա	»		
» սամ չէշիտ իլէ	»		
» չեմպէր »	»		
Մօսկով չէշիտ	»		
ԳՈԼԱՑ Գարա գուշ թամազ	» լիրա		8—20
ԳՈՒՐՇՈՒՆ Ինկիլիզ		Դրամ	235—240
» Ֆրանսէզ	»		
ՀԵԼԼԻՔ Պիր արշին 0	Լիրա		1—20
» Իքի » 00	»		
ՍԱՀՈՒՆ Մարսիլիա չէշիտ	»		1—50
» Ինկիլիզ » 40 օգկամբ պիր	»		
ՄՕՐ ՊԱԳԱՄ		Դրամ	70—75
ՍԱՆԹԱՄԱՐԹԱ	»		220—270
ՋԱՃԸ ԳԸՊՐԸՋ	»		65—70
ՇԱՊ Ինկիլիզ	»		100—110
ԿԷՕՋ ԹԱՐԸԸ Ինկիլիզ	Օգկա		8—8½
ԳԱՖԷՎ Գարօ ֆինօ	0/0 Լիրա		9—80
» Իքինճի	» »		9—20
» Խուշխանճա	» »		8—20
ՁԻՎԻՏ Ինկիլիզ	Շիլին		22—25
ԳԸՐՄԸՋ		Դրամ	45—100
ՊԻՊԷՐ Լօնտրա Մարսիլիա	»		11—11½
ՆԸՐԱՏԸՐ Ինկիլիզ	»		11—11½
» Սբանիա Էօգ	»		
ԹԷՆԵՔԵ + Նշան · Զիթի սանտրգ	Լիրա		2—60
ՐՕՄ Ամերիգա · 1070 տիրհեմ 1 կանօն		Դրամ	13½
» Ինկիլիզ			

ԵՄԹԱԱՑԻ ՏԱԽԻԼԻՅԷ ՄԱՐԹ 31

		Դրամ
ԱՆԱՏՕԼՍԻ ամբէմ	Օգկա	
ԹԻՖԹԻՔ Ինդարկ	Պէշիք »	
ՃԷՏԻՐ	»	
ՊԱՍ, ՄՕՄՈՒ	»	
ՄԱՆԶԱ սիսէ	»	
» ապպագ	»	
ՓԱՄՈՒԿ խամ իպմիր	»	
» Հատրլիզ Մաքսար	»	
ՍՈՂԱՐ ԿԷՕՆԻՒ	»	
ՏՕՆ ԵՂԱՐ Ալատաղա	»	
ՔԷՕՔ ՊՕՅՐՈՒ	Գանիմար	
ԵԱՒՈՒՊ Բա մէրի	»	
» Ալատաղա · (Մահմիտիէ պէշիք)	»	
» Հապանիէ · Սամսունտա ·	Օգկա	

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԷՄՈՒՐԱՐԴՆԸՆ ԻՍՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԼԷՐԻ

ԱՍԻԹԱՆԷ · Պէօյիք Եէնի խանատա Թիւրկնտէան Յովակիմ։
ԻՋՄԻՐ · Միմենտան Յովհաննէս ազա · Սահմէտ։
ՊՈՒՍԱ · Կէմիճէան Նշան ազա։
ԷՏԻՐՆԷ · Հաճի Յակոբ ազա Աւեխա գասէ։
ՎԱՐՆԱ Հաճի Կարապետ օղլու Յովհաննէս ազա։
ՎԻԼԱՆԱ · Զըրաճը Վ իշէն ազա։
ԱՏԱՆԱ · Բաղմատա օղլու Յակոբ ազա։
ՊԻԼԵՃԻԿ · Տէրգուսիթ օղլու Պետրոս ազա։
ԳԱՅՍԷՐԻԷ · Պէհլրեան խասով Պէյ։
ԷՆԳԱՐԻ · Սմենօր Ճիւմանի Լէօնարտ։
ԷԿԻՆ · Թարագճեան Յովսէփ ազա։
ՊԱՍՏԻՏ վէ ՄՈՒՍՈՒԼ · Աբիկեան Թամմա ազա։
ՄԷՐԻՄ · Զօրագանը օղլու Հաճի Տիվլեթ ազա։
ԵՐԶՐՈՒՄ · Հապանեան Գրիգոր ազա։
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ · Ոսկի օղլու Էնգարկլի Կարապետ ազա։
ՔԷՕԹԱՀԷՍ · Լիւլեճեան Աբան ազա։
ԻՉԵՆՍԻՏՏԷ · Գ · Տ · Թ · Գասպարեան։

ՍԻՒԼԼԻՖԻ ՂԱՋԷԹԱ
ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ·

ՂԱԼԱԹԱՑԻ ԵՐՄԷՆԻ ՔԻԼԻՍԷՍԻ ՍՕԳԱՆԸ Ղ° 17
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ ԹԱՅԻՍԱՆԷՍԻՆՑԷ ·